

ЗАКОН ЗА ИСПЛАТА НА ПАРИЧЕН
НАДОМЕСТОК НА ЖРТВИ ОД
КРИВИЧНИ ДЕЛА СО НАСИЛСТВО

ШТО УРЕДУВА ОВОЈ ЗАКОН?

Со овој закон се уредуваат условите за остварување на правото на надоместок на жртви од кривични дела со насилство, видовите на надоместок, основањето, статусот, составот, и надлежностите на Комисијата за надоместок на жртви од кривично дело со насилство, како и изборот, мандатот, престанокот на мандатот и разрешувањето на претседателот и на членовите на Комисијата, изворите за финансирање на средствата за исплата на надоместок на жртвите, информирањето и поучувањето на жртвите, постапката за остварување на правото на надоместок, правото на регрес, постапката во прекугранични предмети, како и евиденцијата и чување на податоците.

НАЧЕЛА

- - законитост,
- - правичност,
- - општествена солидарност,
- - забрана за дискриминација,
- - спречување на секундарна виктимизација,
- - јавност,
- - најдобар интерес на детето,
- - постапување во разумен рок и
- - економичност.

ЗАБРАНА ЗА ДИСКРИМИНАЦИЈА

- Се забранува секаков вид и облик на дискриминација врз основа на раса, боја на кожа, потекло, национална или етничка припадност, пол, род, сексуална ориентација, родов идентитет, припадност на маргинализирана група, јазик, државјанство, социјално потекло, образование, религија или верско уверување, политичко уверување, друго уверување, попреченост, возраст, семејна или брачна состојба, имотен статус, здравствена состојба, лично својство и општествен статус или која било друга основа во остарувањето на правата утврдени со овој закон.
- Заштитата од дискриминација се обезбедува согласно со Законот за спречување и заштита од дискриминација.

ЦЕЛ НА ЗАКОНОТ

- Целта на овој закон е да се обезбеди паричен надоместок на жртвите од кривични дела сторени со насилство како помош од страна на државата за нивното страдање, согласно начелото на општествена солидарност и да спречи можна секундарната виктимизација како дополнително страдање што жртвите можат да го претрпат од односот на надлежните органи.

УСЛОВИ ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВОТО НА ПАРИЧЕН НАДОМЕСТОК НА ЖРТВИТЕ

- Територијален принцип на примена на законот
- Персонален принцип на примена на законот
- Кривично дело со насилство
- Жртва на кривично дело со насилство

ТЕРИТОРИЈАЛЕН ПРИНЦИП НА ПРИМЕНА НА ЗАКОНОТ

- Право на остварување надоместок може да се оствари само за последици од кривично дело од членот 9 од овој закон, сторено спрема непосредна жртва на територијата на Република Северна Македонија, на домашен брод, без оглед каде се наоѓа бродот во времето на извршувањето на делото или во домашен цивилен водухоплов додека е во лет или во домашен воен воздухоплов без оглед каде се наоѓал воздухопловот во време на извршувањето на делото.

ПЕРСОНАЛЕН ПРИНЦИП НА ПРИМЕНА НА ЗАКОНОТ

- Право на паричен надоместок има жртва која е државјанин на Република Северна Македонија.
- Право на паричен надоместок има жртва странски државјанин која во времето на извршување на кривичното дело престојувала на територијата на Република Северна Македонија, согласно членот 7 од овој закон, врз основа на принципот на реципроцитет или меѓународен договор.
- Право на надоместок има жртва без државјанство или жртва без регулиран граѓански статус која во времето на извршување на кривичното дело престојувала на територијата на Република Северна Македонија, согласно членот 7 од овој закон.
- Право на надоместок има и жртва од трговија со луѓе, согласно членот 7 од овој закон.
- Право на надоместок има жртва државјанин на држава членка на Европската Унија, согласно членот 7 од овој закон.

КРИВИЧНО ДЕЛО СО НАСИЛСТВО

- Под кривично дело со насилство во смисла на овој закон се смета кривичното дело сторено со умисла, и тоа:
- кривично дело сторено со примена на физичка сила, со други дејствија со кои се нарушува психичкиот интегритет или повреда на половиот интегритет, како и родово базирано насилство;
- кривичните дела член 418 „Засновање ропски однос и превоз на лица во ропски однос“, член 418-а „Трговија со луѓе“ и член 418-г „Трговија со дете“;
- кривични дела против половата слобода и половиот морал или
- кривично дело со кое со општоопасно дејствие или средство се доведува во опасност животот или имотот на лицето, што предизвикало смрт или тешки телесни повреди или тешко нарушување на физичкото или психичкото здравје на едно или повеќе лица, а е пропишано во Кривичниот законик како квалификаторен облик на основниот облик на кривичното дело извршено со умисла.

ЖРТВА НА КРИВИЧНО ДЕЛО СО НАСИЛСТВО

- Право на паричен надоместок имаат непосредната и посредната жртва на кривично дело со насилство, доколку со овој закон не е поинаку уредено.
- Право на надоместок согласно одредбите од овој закон имаат жртвите на кривични дела извршени по денот на отпочнувањето со примена на овој закон.

НЕПОСРЕДНА ЖРТВА

- Непосредна жртва е лице кај кое настапила смрт или претрпело тешки телесни повреди или тешко нарушување на физичкото или психичкото здравје како директна последица од стореното кривично дело со насилство.
- Како непосредна жртва се смета и лицето кај кое настапила смрт или претрпело тешки телесни повреди или тешко нарушување на физичкото или психичкото здравје како последица од стореното кривично дело со насилство во чие извршување не учествувало, а тоа кривично дело е сторено спрема друго лице.
- Како непосредна жртва се смета и лицето кај кое настапила смрт или претрпело тешки телесни повреди или тешко нарушување на физичкото или психичкото здравје во следниве случаи:
 - се обидувало да спречи извршување на кривично дело со насилство;
 - пружало помош на жртвата и
 - помагало на полицијата при лишувањето од слобода на извршител на кривично дело со насилство.

ПОСРЕДНА ЖРТВА

- Доколку со извршувањето на кривичното дело со насилство од членот 9 од овој закон настапила смрт на непосредната жртва, право на надоместок има посредната жртва.
- Посредна жртва согласно одредбите од овој закон е лице со кое живее во брачна или вонбрачна заедница, дете, внук, родител, дедо, баба, брат, сестра и секој друг кој со тоа лице живее во трајна заедница, во согласност со закон.

ПРЕДУСЛОВ ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВОТО НА НАДОМЕСТОК

- Предуслов за остварување на правото на надоместок согласно одредбите од овој закон е кривичното дело да е евидентирано или пријавено во полиција или во јавното обвинителство.
- На барање на лицето кое има право на надоместок согласно одредбите од овој закон, полицијата или јавното обвинителство се должни да му издадат соодветна исправа дека делото е пријавено или евидентирано како кривично дело.

ПОВРЗАНОСТ НА ПРАВОТО НА НАДОМЕСТОК СО КРИВИЧНАТА ПОСТАПКА

- Лицата од членот 10 од овој закон имаат право на надоместок и во случаите кога извршителот на кривичното дело е непознат сторител, или доколку против сторителот на кривичното дело не е поведена кривична постапка, или пак постојат фактички или правни пречки за водење на кривична постапка против сторителот на кривичното дело.

ИСКЛУЧОК ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВОТО НА НАДОМЕСТОК

- Правото на надоместок не може да се оствари доколку штетата е последица од кривично дело против безбедноста во сообраќајот од членовите 297, 298, 299, 300, 301, 303 или 304 од Главата XXVII - „КРИВИЧНИ ДЕЛА ПРОТИВ БЕЗБЕДНОСТА НА ЈАВНИОТ СООБРАЌАЈ“ од Кривичниот законик.
- Доколку жртвата оствари право на надоместок на штета предизвикана од терористички акти или по било кој друг основ за материјална и нематеријална штета согласно Законот за облигационите односи („Службен весник на Република Македонија“ број 18/2001, 78/2001, 04/2002, 59/2002, 05/2003, 84/2008 и 81/2009), нема право на остварување на надоместок согласно одредбите од овој закон.

ВИДОВИ НАДОМЕСТОК НА ЖРТВИТЕ

- Заради отстранување на штетни последици за нарушената физичка и психичка состојба на жртвата, жртвата има право на надоместок, и тоа:
- Материјална штета
- Нематеријална штета

МАТЕРИЈАЛНА ШТЕТА

- надоместок на трошоци за здравствена заштита и медицински помагала,
- надоместок за изгубена заработувачка,
- надоместок за трошоци за погреб, и
- надоместок за изгубена издршка.

Износот за надоместок на жртвата по сите основи за материјална штета не може да го надмине износот од вкупно 5000 Евра во денарска противвредност, по сите основи!!!

НЕМАТЕРИЈАЛНА ШТЕТА

- претрпена душевна или физичка болка,
- страдање и
- страв.

Износот за надоместок на жртвата по сите основи за нематеријална штета не може да го надмине износот од вкупно 5000 Евра во денарска противвредност, по сите основи!!!

НАДОМЕСТОК НА ТРОШОЦИ ЗА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА И МЕДИЦИНСКИ ПОМАГАЛА

- Непосредната жртва има право на надоместок на трошоците за здравствена заштита и медицински помагала во согласност со прописите за здравствената заштита во Република Северна Македонија.
- Надоместокот на трошоците од ставот I на овој член на непосредната жртва и се признава само доколку овие трошоци не можат да се покријат од нејзиното здравствено осигурување, во согласност со прописите за здравствено осигурување во Република Северна Македонија.

НАДОМЕСТОК ЗА ИЗГУБЕНА ЗАРАБОТУВАЧКА

- Непосредната жртва има право на надоместок за изгубена заработувачка која настанала како последица на кривичното дело сторено со насилство, заради што настапила неспособност за работа во согласност со прописите за пензиско и инвалидско осигурување во Република Северна Македонија.
- Надоместокот од ставот I на овој член се исплатува еднократно во максимален износ 2000 Евра во денарска противвредност.

НАДОМЕСТОК НА ТРОШОЦИ ЗА ПОГРЕБ

- Право на надоместок на вообичаени трошоци за погреб има лицето кое ги платило, во износ предвиден со Законот за пензиско и инвалидско осигурување.
- Лицето од ставот I на овој член кое ги платило трошоците за погреб нема право на надоместок на овие трошоци согласно одредбите од овој закон, доколку има право на наплата на овие средства по друг основ пропишан со закон.

НАДОМЕСТОК ЗА ИЗГУБЕНА ИЗДРШКА

- Посредната жртва од членот 12 од овој закон која била издржувана од непосредната жртва кај која настапила смрт, има право на надоместок на трошоците за изгубена издршка во еднократен износ кој се утврдува според околностите на случајот, земајќи ги предвид најнискиот износ на семејна пензија и очекуваниот период на издршка на лицето.
- Надоместокот од ставот 1 на овој член му припаѓа на лице со кое живее во брачна или вонбрачна заедница, дете, внук, родител, дедо, баба, брат, сестра и секој друг кој со тоа лице живее во трајна заедница, само ако не оствари право на семејна пензија.
- Надоместокот од ставот 1 на овој член се исплатува еднократно во максимален износ 5000 Евра во денарска противвредност.

МИНИМАЛЕН И МАКСИМАЛЕН ИЗНОС НА НАДОМЕСТОК НА НЕМАТЕРИЈАЛНА ШТЕТА

- Вкупниот минимален и максимален износ за надоместок на нематеријална штета на жртвата по сите основи се определува во зависност од сложеноста на случаите, и тоа:
- едноставни случаи: од 50 до 150 евра во денарска противвредност.
- средно сериозни случаи: од 150 до 500 евра во денарска противвредност
- сериозни случаи: од 500 до 1000 евра во денарска противвредност
- многу сериозни случаи: од 1000 до 2500 евра во денарска противвредност и
- екстремно сериозни случаи: од 2500 до 5000 евра во денарска противвредност.

ОДРЕДУВАЊЕ НА ВИСИНАТА НА НАДОМЕСТОКОТ

- При одлучувањето за одредувањето на висината на надоместокот на жртвата, Комисијата за надоместок на жртви од кривично дело со насилство особено ќе ги има предвид следниве околности:
- однесувањето на непосредната жртва пред, за време и по извршувањето на кривичното дело;
- придонесот на непосредната жртва за настанувањето и обемот на штетата;
- материјалната и финансиската состојба на жртвата; и
- соработката на жртвата со полицијата и јавното обвинителство за откривањето и кривичното гонење на сторителите.
- Комисијата донесува упатство за начинот на одмерување на висината на паричниот надоместок.

МИНИМАЛЕН И МАКСИМАЛЕН ИЗНОС НА НАДОМЕСТОК НА ЖТРВИТЕ

- Износот за надоместок на жртвата по сите основи не може да биде помал од 50 Евра во денарска противвредност, ниту пак да го надмине износот од вкупно 10.000 Евра во денарска противвредност, по сите основи.

ПРЕСМЕТУВАЊЕ НА ДРУГИ НАДОМЕСТОЦИ

- I Доколку жртвата има право на други надоместоци од здравствено, пензиско или друг вид осигурување согласно закон, надоместокот што ќе биде утврден согласно одредбите од овој закон се намалува за износот што и припаѓа по некои од другите законски основи.
- Доброволното осигурување кое непосредната и посредната жртва го плаќаат не влегува во некој од другите основи од ставот I на овој член.

КОМИСИЈА ЗА НАДОМЕСТОК НА ЖРТВИ ОД КРИВИЧНО ДЕЛО СО НАСИЛСТВО

- Комисијата е независно тело кое е надлежно да одлучува за правото и висината на надоместокот на жртви од кривично дело со насилство.
- Комисијата има својство на правно лице.
- Седиштето на Комисијата е во Скопје.
- Комисијата има печат.

СОСТАВ И МАНДАТ НА КОМИСИЈАТА

- Комисијата е составена од претседател и четири членови кои ги избира Владата на Република Северна Македонија.
- Претседателот и членовите на Комисијата се избираат со мандат од четири години, со право на уште еден повторен избор.
- Претседателот на Комисијата се избира од редот на судиите во Врховниот суд на Република Северна Македонија или апелационите судови, со најмалку десет години судиски стаж, по предлог од Врховниот суд на Република Северна Македонија.

-
- Еден член се избираа од редот на јавните обвинители со најмалку десет години јавнообвинителски стаж од Јавното обвинителство на Република Северна Македонија или вишите јавни обвинителства, по предлог на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија.
 - Еден член се избира по предлог на Министерството за труд и социјална политика, од редот на вработените со најмалку десет години работен стаж во сферата на заштита на правата на жртвите.
 - Еден член се избира по предлог на Министерството за здравство, од редот на лекари специјалисти во областа на психијатрија или трауматологија, кој има најмалку десет години работен стаж со жртви.
 - Еден член се избира од редот на невладините организации кои најмалку пет години работат на заштита на жртви во Република Северна Македонија од Регистарот на здруженија на граѓани од областа на социјална заштита кој го води Министерството за труд и социјална политика, а предложениот член има најмалку десет години работен стаж во сферата на заштита на правата на жртвите. Наведениот член се избира по предлог на Министерството за труд и социјална политика.

ПРЕСТАНОК НА МАНДАТОТ НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ И ЧЛЕНОВИТЕ НА КОМИСИЈАТА

Мандатот на претседателот и членовите на Комисијата престанува пред истекот на времето за кое се избрани:

- - по лично барање,
- - по престанок на функцијата која е основ за нивниот избор,
- - поради смрт или
- - ако трајно ја загуби способноста за вршење на функцијата.

РАЗРЕШУВАЊЕ НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ И ЧЛЕНОВИТЕ НА КОМИСИЈАТА

Претседател или член на Комисијата се разрешува по иницијатива на органот кој ги предложил поради:

- несовесно и нестручно вршење на работата,
- злоупотреба на службената положба, и
- недостоен за вршење на работите во Комисијата

РАБОТА НА КОМИСИЈАТА И НАЧИН НА ОДЛУЧУВАЊЕ

- Комисијата одлучува за правото и висината на паричниот надомесок на седници со кои претседава претседателот на Комисијата.
- Седниците на Комисијата се одржуваат по потреба, а најмалку еднаш во месецот.
- Комисијата работи и одлучува со кворум од три члена.
- Комисијата одлуките ги донесува со мнозинство гласови од вкупниот број членови.
- Работата на Комисијата е јавна.
- Комисијата за својата работа доставува годишен извештај до Владата на Република Северна Македонија.

ИНФОРМИРАЊЕ И ПОУЧУВАЊЕ НА ЖРТВИТЕ ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВОТО НА НАДОМЕСТОК

- Полицијата, јавното обвинителство, судовите и Центрите за социјална работа се должни на лицето кое согласно овој закон има право на надоместок во Република Северна Македонија да му ги дадат сите потребни информации за правото на надоместок и за надлежниот орган до кој може да се обрати за остварување на ова право.
- Информациите се даваат по усмен пат и кога е можно на јазикот на жртвата која го разбира, односно родителот или старателот, а во пишана форма.

ИНФОРМАТИВЕН МАТЕРИЈАЛ

- Комисијата изработува информативен материјал кој содржи информации за правата за надоместок, условите и постапката за остварување на ова право и ќе го достави до сите надлежни органи.
- На нивно барање информативниот материјал се доставува и до здруженија на граѓани и други правни лица кои во вршењето на нивните работи стапуваат во контакт со жртви со кривични дела со насилство.
- Информациите содржани во информативниот материјал и обрасците содржани во овој закон се објавуваат на веб страницата на Комисијата.

ПОКРЕНУВАЊЕ НА ПОСТАПКА ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВО НА НАДОМЕСТОК НА ШТЕТА

- Постапката за остварување на надомест на штета се покренува со поднесување на барање од страна на жртвата, односно родителот или старателот.
- Барањето за остварување на надоместок на штета се поднесува до Комисијата.

БАРАЊЕ ЗА НАДОМЕСТОК НА ШТЕТА

- Барањето за надоместок на штета се поднесува на образец пропишан со правилник кој го донесува Министерот за правда.
- Барањето од ставот 1 на овој член се поднесува на македонски јазик и неговото кирилско писмо.
- Барањето од ставот 1 на овој член може да се поднесе и на друг службен јазик што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните и неговото писмо.
- Подносителот на барањето кој не го зборува или разбира јазикот од ставовите 2 и 3 на овој член, барањето може да го поднесе на англиски јазик.
- Ако барањето за надоместок на штета не е поднесено на пропишан образец, Комисијата ќе му достави на подносителот на барањето примерок од пропишаниот образец и ќе го повика да го поднесе барањето на пропишаниот образец.

РОК ЗА ПОДНЕСУВАЊЕ НА БАРАЊЕТО

- Барањето се поднесува најдоцна во рок од три години од денот кога е извршено кривичното дело кое се наведува во барањето за надоместок.
- Ако жртва поради здравствени или други оправдани причини не е во можност да го поднесе барањето во рокот од ставот I на овој член, барањето го поднесува најдоцна во рок од шест месеци од денот кога престанале да постојат причините поради кои не било во можност да го поднесе барањето, а најдоцна во рок од пет години од денот на извршувањето на кривичното дело.
- Ако жртва е дете или лице со ограничена или лишена деловна способност, а родителот или старателот не поднел барање за надоместок во рокот од ставот I на овој член, рокот од три години започнува да тече од денот кога лицето ќе наполни 18 години, или од денот кога по настапување на полнолетство на жртвата е пријавено извршувањето на кривичното дело, или од денот кога на лицето му е вратена деловната способност.

СОДРЖИНА НА БАРАЊЕТО

- Барањето со кое се покренува постапката за надоместок на штета содржи:
- - лични податоци за подносителот на барањето, односно жртвата ако не е исто лице со подносителот на барањето: име и презиме, датум и место на раѓање, единствен матичен број на граѓаните, државјанство, адреса на живеалиште или престојувалиште, број на лична карта, односно друг документ врз основа на кој може да се утврди идентитетот на лицата, образование, занимање, работно место и адреса на работодавачот, пол и етничка припадност.
- - опис на кривичното дело (датум, место и начин на извршување),
- - датум кога е евидентирано или пријавено извршувањето на кривичното дело во полиција или во јавното обвинителство,
- - опис на последиците од кривичното дело,
- - наводи за тоа дали на жртвата и е познато дека против извршителот на кривичното дело се води кривична постапка, пред кој надлежен орган, како и бројот под кој се води предметот.
- - изјава за остварување на надоместок за одредени видови на штета признати со овој закон остварени по други правни основи,
- - видот на надоместокот кој жртвата го бара.

ПОТРЕБНИ ИСПРАВИ

- Кон барањето за покренување на постапката за остварување на надоместок, во оригинал или во заверен препис, се поднесуваат следните исправи:
- - доказ за државјанство, живеалиште или престојувалиште освен за лицата од член 8 став 3 од овој закон;
- - соодветна исправа од полицијата или од јавното обвинителство дека кривичното дело е евидентирано или пријавено,
- - медицинска документација од која произлегува дека жртва претрпела тешки телесни повреди, тешко нарушување на психичкото или физичкото здравје,
- - извод од матичната книга на умрени ако настапила смрт на жртва како последица на кривичното дело,
- - доказ за неспособност за работа во согласност со прописите за пензиско и инвалидско осигурување,

ПОТРЕБНИ ИСПРАВИ

- - доказ дека лицето од членот 19 ги платило трошоците за погреб,
- - изјава за остварување на надоместок за одредени видови на штета признати со овој закон остварени по други правни основи, и
- - други исправи со кои располага жртвата, а со кои се докажува исполнувањето на условите за остварување на надоместокот согласно овој закон.
- Кон исправите од ставот 1 на овој член поднесени на странски јазик, со исклучок на англискиот јазик, се приложува и заверен превод.
- Комисијата ќе го повика подносителот на барањето во рок од 30 дена да го дополни барањето со докази кои се потребни за донесување на одлука.

ДОСТАВУВАЊЕ НА ИНФОРМАЦИИ И ИСПРАВИ

- Комисијата по приемот на барањето со потребните исправи до подносителот на барањето издава потврда за прием на барање, контакт лице надлежно за постапување и рокот до кога ќе се донесе одлуката, доколку е можно.
- Комисијата задолжително писмено ќе се обрати до полицијата, Јавното обвинителство, Центарот за социјални работи и другите надлежни органи заради доставување информации дали лицето е пријавено или идентификувано како жртва, како и други информации и исправи за околностите и фактите кои се од важност за донесување на одлука.
- На барање од Комисијата, органите од ставот I на овој член и други правни и физички лица кои располагаат со информации и исправи за околностите и фактите кои се од важност за донесување на одлука, должни се најдоцна во рок од 7 дена без надоместок да ги достават по писмен пат.

ИЗВЕДУВАЊЕ НА ДОКАЗИ

- Заради утврдување на фактичката состојба Комисијата може да изведува докази.
- Доказите се изведуваат по правило со читање на исправи, а по исклучок Комисијата може да земе изјава од подносителот на барањето и/или други сведоци, како и да одреди вештачење.
- За изведувањето на доказите од ставот 2 на овој член се составува записник или службена белешка.

ОДЛУЧУВАЊЕ ПО БАРАЊЕТО

- Комисијата ја донесува одлуката по барањето со мнозинство гласови од вкупниот број на членови.
- За правото на надоместок Комисијата одлучува со решение најдоцна во рок од 60 дена од денот на приемот на целосното барање за надоместок.
- По исклучок, ако основот за остварување на надоместокот и висината на надоместокот не можат да се утврдат без факти и околности кои ќе се утврдат во правосилно завршена кривична постапка, одлуката од ставот I на овој член се донесува најдоцна во рок од три месеци од денот на правосилноста на одлуката во кривичната постапка.
- При одлучувањето Комисијата ќе има предвид дека непосредната жртва која придонела за настанување штета или придонела таа да биде поголема отколку што инаку би била, да има право само на сразмерно намален надоместок.

ВИДОВИ НА ОДЛУКИ

- Кога Комисијата одлучува по барањето, донесува решение со кое:
 - - го отфрла барањето како ненавремено, недозволно или поднесено од неовластено лице,
 - - го отфрла барањето како неуредно или непотполно ако подносителот на барањето е повикан да го исправи или дополни, а тоа не го направи во предвидениот рок,
 - - да го уважи барањето за надоместок во целост или делумно и да одреди износ на надоместокот,
 - - да го одбие барањето како неосновано.

СОДРЖИНА НА РЕШЕНИЕТО

- Решението на Комисијата содржи вовед, диспозитив, образложение и правна поука, потпис и печат.
- Решението за паричен надоместок содржи:
 - - лични податоци на подносителот на барањето,
 - - законски назив на кривичното дело, време, место и начин на извршување на кривичното дело врз основа на кое е поднесено барањето, и
 - - вид, висина и рок за исплата на надоместок.
- Кога Комисијата делумно ќе го прифати барањето, во диспозитивот на решението ќе наведе во кој дел барањето се прифаќа, а во кој дел се одбива.

ДОСТАВУВАЊЕ НА РЕШЕНИЕТО

- Решението за правото на надоместок на штета од членот 46 од овој закон се доставува на подносителот на барањето без одлагање. По конечноста на решението и исплатата на надоместокот, решението и известувањето за исплатата се доставува до надлежното државно правобранителство според живеалиштето/престојувалиштето на жртвата заради остварување на правото на регрес согласно членовите 51, 52 и 53 од овој закон.

СУДСКА ЗАШТИТА

- Против решението на Комисијата, жртвата има право во рок од 30 дена да поднесе тужба за поведување управен спор.
- Тужбата од ставот I на овој член не го одложува извршувањето на Решението на Комисијата.

ИСПЛАТА НА НАДОМЕСТОК

- Врз основа на решението, Комисијата извршува исплата во рок од 30 дена од денот на доставувањето на решението со кое што е одредено плаќањето на надоместок, на сметката на жртвата што таа ќе ја достави до Комисијата.
- Исплатата на надоместокот се врши на жртвата, родителот или старателот.
- Наследувањето на правата на паричен надоместок на жртвата се остварува согласно со закон.

ПРИМЕРИ ОД ПРАКСА

- Решение КОК-КР бр.95/21 оштетена Весна Трипуновска
- Пресуда КОК бр.86/19 Сабри Омер
- Пресуда КОК бр.52/18 Мајмире Дестанова

ТРОШОЦИ НА ПОСТАПКАТА

- Во постапката за остварување на надоместок по овој закон не се плаќаат административни такси.
- Трошоците за превод и трошоците за вештачење се покриваат од средствата за работа на Комисијата.

ПРАВО НА РЕГРЕС

ПРАВО НА ЖРТВАТА КОЕ ПРЕМИНУВА НА ДРЖАВАТА

- Со исплатата на надоместокот на жртвата, на родителот или на старателот, правото на жртвата спрема извршителот на кривичното дело до износот на исплатениот надоместок преминува на државата Република Северна Македонија (во понатамошниот текст „државата“).
- За државата застареноста започнува да тече од денот кога надлежното државно правобранителство е известено за исплатата на надоместокот на жртвата.

ВРАЌАЊЕ НА НЕОСНОВАНО СТЕКНАТ НАДОМЕСТОК

- Државата има право да бара враќање на износот на исплатениот надоместок во согласност со овој закон и трошоците на постапката, доколку правото е остварено врз основа на лажни податоци или жртвата односно родителот или старателот пропуштиле да го известат надлежниот орган за фактите кои влијаат за остварување на правата во согласност со овој закон, или доколку судот со правосилна одлука утврди дека нема елементи на кривично дело.
- Барањето од ставот I на овој член го поднесува надлежниот државен правобранител, а по него одлучува Комисијата.

ПРАВО НА РЕГРЕС СПРЕМА ЖРТВАТА

- Барањето на жртвата, родителот или старателот ќе се одбие кога со надоместок од извршителот на кривичното дело во целост е намирена штетата.
- Доколку постапката пред Комисијата завршила, а исплатата не е извршена, Комисијата донесува одлука да не се исплати надоместок на жртвата, родителот или старателот доколку со надоместок од извршителот на кривичното дело во целост е намирена штетата.
- Кога државата ќе исплати надоместок на жртвата, односно лицето кое се издржува и/или ќе оствари целосен или делумен надоместок од извршителот на кривичното дело, државата има право на регрес од жртвата, родителот односно старателот до износот кој што е исплатен.

ПРЕКУГРАНИЧНИ ПРЕДМЕТИ

- Прекуграничните предмети се домашни и странски прекугранични предмети.
- Домашен прекуграничен предмет е оној предмет кога кривичното дело е извршено на територијата на Република Северна Македонија и за одлучување на правото на надоместок согласно одредбите од овој закон е надлежна Комисијата, а барањето за надоместок е поднесено до надлежниот орган во друга држава членка на Европската Унија во која жртвата има живеалиште, односно престојувалиште.
- Странски прекуграничен предмет е оној предмет кога кривичното дело е извршено на територијата на држава членка на Европската Унија и за одлучување на правото на надоместок е надлежен органот на таа држава, а барањето за надоместок е поднесено од лице кое има живеалиште во Република Северна Македонија.
- Член 8 ставот 5 и членовите 54, 55 и 56 од главата VII „Постапка во прекугранични предмети“ ќе отпочнат да се применуваат од денот на пристапувањето на Република Северна Македонија во Европската Унија.

ЕВИДЕНЦИЈА И ЧУВАЊЕ НА ПОДАТОЦИ

ВОДЕЊЕ ЕВИДЕНЦИЈА

- Комисијата во пишана и електронска форма води евиденција за поднесените барања за надоместок, за решенијата и за извршените исплати, во согласност со одредбите од Законот за заштита на лични податоци.

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

- Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во Службен весник на Република Северна Македонија, а ќе отпочне да се применува по истекот на шест месеци од денот на влегувањето во сила.
- Со влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат членовите 145 став 4 алинејата 2, 151 и 152 од Законот за правда на децата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 148/2013).
- Започнатите постапки согласно ставот 1 од овој член продолжуваат согласно Законот за правда на децата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 148/2013).